

Kommunerna i Norden: Hur står det till?

Småkoms rikskonferens i Borgholm 22 april 2016

Siv Sandberg, Åbo Akademi

Vad är en kommun?

”Välfärden”?

”Därför kommer vi redan i höst att lägga förslag om att permanent investera tio miljarder kronor per år för ökad kvalitet och fler anställda i välfärden. Det ger kommuner och landsting långsiktiga planeringsförutsättningar så att de kan fastanställa och utveckla välfärden för framtiden. Många kommuner står också inför stora investeringar i nya skolor och förskolor.”

”Vi satsar 10 miljarder per år på välfärden” Stefan Löfvén, Gustav Fridolin och Jonas Sjöstedt på DN Debatt 4 april 2016

”Gemenskap och livskraft”?

”Kommunernas verksamhet utgår från det lokala. En kommun är en gemenskap av människor.

Den huvudsakliga uppgiften för framtidens kommun är att se till att det finns existensmöjligheter för invånare, företag och sammanslutningar.

Regeringen vill se framtidens kommun inte så mycket som en tillhandahållare av tjänster, utan som en aktör som främjar livskraften, företagsverksamheten och sysselsättningen i området.

Regeringen ökar kommunernas beslutanderätt särskilt i frågor som gäller livskraft, och stärker ansvarstagandet, prövningsrätten och beslutsfattandet på det lokala planet.”

Lösningar för Finland. Regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering

Det konstitutionella kontraktet

- Demokrati
- Beskattningsrätt
- Uppgifter
- Gränser

Det decentraliserade samhällets grundpelare

- Närhet
- Lokalkännedom
- Lärande
- Överblick

Reformer

- Flytta gränser för att klara av fler uppgifter

Danmark 2007, Norge 2013-, Finland 2005-2014

- Flytta uppgifter för att slippa flytta gränser

Finland 2016-

Norge

”Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskapning og trivsel.”

Läget i den norska kommunreformen

Frist 1 februari 2016

- 11 kommuner ansökte om att få bilda ny kommun (totalt 5 nya kommuner)

Frist 2 1 juli 2016

läget den 15 april, källa Kommunal Rapport

- 181 kommuner eniga om intentionsavtal
- 91 förhandlar eller ska börja förhandla
- 83 utreder
- 62 har avslutat förhandlingarna och beslutat fortsätta som självständiga kommuner

Vad händer i Finland? Revolution! (om regeringen får som den vill)

- 18 nya landskap blir huvudmän för vård, omsorg, regional utveckling och räddningstjänst 1.1.2019
- Landskapen blir folkvalda, men får (inledningsvis) ingen egen beskattningsrätt
- Samtidigt införs en valfrihetsmodell inom vården & krav på bolagisering av offentlig tjänsteproduktion
- Stärkt statlig styrning av vården

Stora konsekvenser för de finska kommunerna

- Uppgifterna
- Pengarna
- Personalen
- Makten

Lättnad eller katastrof?

Kung utan land? General utan armé?

”Mayors can rule the world because cities represent a level of government sufficiently local to demand **pragmatism and efficiency in problem solving** but sufficiently networked to be able to fashion **cooperative solutions** to the interdependent challenges they face”

Barber 2013, 102

Tillbaka till rötterna

- Lokala lösningar på lokala problem
- Ansvar för den lokala befolkningen

Tack för att ni lyssnade!